

Σαντέκ Χενταγιάτ Η τυφλή κουκουβάγια

Μετάφραση από τα γερμανικά: Φωτεινή Σιδηροπούλου
Αντιπαραβολή με το περσικό κείμενο: Τουράτζ Γιαζντανί
Επίμετρο: Αμπάς Μαρουφί

Σελ. 176 • Σχήμα: 12 x 20
ISBN: 978-960-499-558-5 • Τιμή: 12,00€

1^η έκδοση: Οκτώβριος 2009
Νέα έκδοση: Μάιος 2025

Η *Τυφλή κουκουβάγια* θεωρείται ίσως το σημαντικότερο μυθιστόρημα της περσικής λογοτεχνίας κατά τον εικοστό αιώνα. Γράφτηκε το 1936-37 και εκδόθηκε σε πενήντα αντίτυπα στη Βομβάη της Ινδίας, με έξοδα του συγγραφέα, και τη σημείωση: «Απαγορεύεται η εκτύπωση και διανομή στο Ιράν». Μεταφράστηκε σε πολλές γλώσσες και έγινε ταινία το 1987 από τον Χιλιανό σκηνοθέτη Ραούλ Ρουίς. Πρόκειται για «καφκική» ιστορία με θέμα τη μοναξιά ενός ανθρώπου που ερωτεύεται ένα πλάσμα της φαντασίας του, μια σκιά. Μεσ στο ντελίριο του οπίου και του κρασιού θα της εκμυστηρευτεί την ανάγκη για τρυφερότητα και ομορφιά, την αποστροφή του για τον όχλο και τον Θεό, την άγρια δολοφονία της γυναίκας του, της «πόρνης»...

[ΑΠΟΣΠΑΣΜΑ ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ]

Υπάρχουν στη ζωή πληγές που μέσα στο σκοτάδι κατατρώνουν αργά, σαν τη λέπρα, την ψυχή. Αυτά τα βάσανα δεν μπορείς να τα μοιραστείς με κανέναν. Γιατί οι άλλοι δεν πιστεύουν σε τέτοια πάθη ή τα θεωρούν παραξενιά. Κι όταν κάποιος τα περιγράφει ή μιλάει γι' αυτά, προσπαθούν να προσπεράσουν αυτή την εξιστόρηση με ένα χαμόγελο αμφιβολίας και χλευασμού, επειδή αυτό επιβάλλουν οι επικρατούσες απόψεις ή οι δικές τους πεποιθήσεις. Γιατί οι άνθρωποι δεν έχουν βρει ακόμη φάρμακο γι' αυτά τα βάσανα. Το μόνο γιατρικό σ' αυτές τις περιπτώσεις είναι να ψάχνεις τη λησμονιά στο κρασί και στον τεχνητό ύπνο που προσφέρει το όπιο ή άλλα ναρκωτικά. Δυστυχώς όμως η επίδραση αυτών των γιατρικών είναι σύντομη. Αντί να ηρεμήσουν, οι πόνοι γυρνούν και πάλι ύστερα από λίγο, ακόμα σφοδρότεροι...

Ο **Σαντέκ Χενταγιάτ (Sadegh Hedayat)** γεννήθηκε στην Τεχεράνη το 1903. Το 1925 ταξίδεψε για σπουδές στο Βέλγιο και το 1926 εγκαταστάθηκε στη Γαλλία. Εκεί έκανε την πρώτη απόπειρα αυτοκτονίας, από την οποία τον έσωσαν περαστικοί. Επέστρεψε στο Ιράν το 1930 και έγινε μέλος της Ομάδας των Τεσσάρων, που έπαιξε σημαντικό ρόλο στη σύγχρονη περσική λογοτεχνία.

Έγραψε μυθιστορήματα, διηγήματα, ένα θεατρικό και μετέφρασε στα περσικά Κάφκα, Τσέχοφ, Πόου, Σαρτρ, Μοπασάν.

Αυτοκτόνησε το 1951 στο Παρίσι και θάφτηκε στο κοιμητήριο Pere Lachaise. Σήμερα τα έργα του είναι απαγορευμένα στο Ιράν. Στα ελληνικά έχει μεταφραστεί το μυθιστόρημά του *Χατζή Αγάς* (Καστανιώτης, 1999).

Αποσπάσματα κριτικών:

(...) *Η Τυφλή Κουκουβάγια* (Buf-i Kur, στα περσικά) του Σαντέκ Χενταγιατί (1903-1951), αποτελεί αναμφίβολα ένα αριστούργημα της ιρανικής λογοτεχνίας. (...) Είναι το πιο διάσημο λογοτεχνικό έργο του εικοστού αιώνα του Ιράν, δυσανάγνωστο για τις πλατιές μάζες, με αδιαφανή συμβολισμό, στρεβλή κωδικοποίηση, άχαρο ψυχολογικό τοπίο, και απόκοσμα θεματικό. Παρ' όλα αυτά όμως διακρίνεται για το εύκολα προσβάσιμο και απλό ύφος, ακόμα κι όταν αναφέρεται στις πιο σκοτεινές ρωγμές της ανθρώπινης ψυχής.(...).

Γεωργίος Νικ. Σχορετσανίτης, fractalart.gr

(...) Υπάρχουν μυθιστορήματα που διαβάζονται γραμμικά. Στο τέλος της ευθείας, αν έχει τύχη καλή ο συγγραφέας, εγκαταλείπονται οριστικά. Υπάρχουν αλλά που η ανάγνωσή τους εντυπώνεται στον νου. Συνεπαρμένοι απ' το στροβιλώδες άρωμα που αναδίδουν, διαγράφουμε κύκλους μέσα στα τοπία της ψυχής που υπαινίσσονται. Η αναγωγική, αναλυτική, κριτική προσέγγισή τους είναι έργο φυγόπονο γιατί τα κομματιάζει απρόσκοπτα. Εκείνα απλά υπάρχουν όπως τα φυσικά αντικείμενα γύρω μας. Επιστρέφουν όταν επικαλούμαστε τους κόσμους τους, και προτού γίνουν ξανά σιωπηλοί μας συνακόλουθοι στον κόσμο της ζωής, μετασχηματίζονται ξαφνικά σε ενεργούς ήρωες του πάθους που μας κατακλύζει ή μας υπομένει. Ένα τέτοιο έργο καθαρής δημιουργικής πνοής είναι η *Τυφλή Κουκουβάγια* του Χενταγιατί.

Βασίλης Ζηλάκος, *Ελευθεροτυπία*

[...] Ο Χενταγιατί ήταν ο πρώτος αυτόχειρας και ο πρώτος νεωτερικός ποιητής του Ιράν. Ένας συγγραφέας που δεν έγινε ποτέ αποδεκτός από το πολιτικοκοινωνικό και θρησκευτικό κατεστημένο του Ιράν. Το συνθετικό αυτό βιβλίο εκφράζει ένα οδυνηρό μεσοδιάστημα: ο ανέστιος συγγραφέας του βρίσκεται στην κόψη εκείνη του ξυραφιού όπου ο παραδοσιακός πολιτισμός έχει ουσιαστικά εξαφανιστεί, ενώ ο νεωτερικός δεν έχει ακόμα επέλθει. Γι' αυτό και η *τυφλή κουκουβάγια* είναι ένα αριστοτεχνικά πλεγμένο χαλί με ευρωπαϊκά μοτίβα ή μια περσικού τύπου μινιατούρα πάνω σε γαλλική ταμπακιέρα...

Σπύρος Γιανναράς, *Καθημερινή*

Επιπλέον στοιχεία για το βιβλίο θα βρείτε στο toposbooks.gr